

Raadsvergadering d.d. : 26 september 2024

Afdeling : Beheer Ruimte en Organisatie

Portefeuillehouder : Wethouder M.M. Kuijken

Onderwerp : Fietscultuur Bergeijk

Betreffend onderdeel : Taakveld 2 "Verkeer en vervoer"
programmabegroting

Samenvatting

Met “Fietscultuur Bergeijk” willen we als gemeente nog meer prioriteit geven aan de fiets. Met de kapstok “Fietscultuur Bergeijk” willen de fiets op één zetten en het gebruik van de fiets op korte en middellange afstand als norm zien. Met dit raadsvoorstel stelt uw raad de visie en ambitie vast waarna we in 2025 samen met u de omvang en reikwijdte bepalen van “Fietscultuur Bergeijk”.

Inleiding

De gemeente Bergeijk en de Brainport-regio zijn volop in ontwikkeling met grote economische groei en bijbehorende verstedelijking en bouwopgaven. Deze groei brengt een toename van werkgelegenheid, werknemers en inwoners met zich mee, wat de mobiliteit in de regio en gemeente Bergeijk onder druk zet. De huidige mobiliteitssystemen kunnen de groei niet opvangen. De groeimogelijkheden voor auto's zijn beperkt vanwege ruimte, klimaat en duurzaamheid. Toekomstige verplaatsingen moeten duurzamer worden om de regio leefbaar en gezond te houden. Alternatieven zoals openbaar vervoer, deelmobiliteit en vooral de fiets moeten worden opgeschaald. Dit vereist een mobiliteitstransitie.

Deze mobiliteitstransitie gaat uit van het in de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040 uitgeschreven STOMP principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service en Privé auto). Als gemeente hebben we de meeste invloed op stappen en trappen. Middels deze “Fietscultuur Bergeijk” willen we ons maximaal inzetten om de mobiliteitstransitie op het gebied van “trappen” te laten slagen.

Met de “Fietscultuur Bergeijk” bieden we een kapstok om het begrip “fietscultuur” breder uit te stralen naar zowel onze inwoners als onze bezoekers. Hiermee willen we het fietsgebruik stimuleren en het veiliger maken om de fiets als vervoersmiddel te gebruiken. Met de vaststelling van de “Fietscultuur Bergeijk” willen we de ambitie uitspreken om de “fiets als norm” voor de verplaatsingen op korte en middellange afstand. Daarnaast willen we vanaf 2025 streven naar een cultuur- en gedragsverandering die ten goede komt aan de ambitie “fiets als norm” waarbij structurele aandacht is voor de Bergeijkse fietscultuur.

Advies

1. In te stemmen met het communicatief laden en uitdragen van de “Fietscultuur Bergeijk”.
2. De “fiets als norm” te bepalen voor de kort en middellange afstand.
3. In 2025 een keuze te maken in de omvang van de structurele investering om deze cultuurverandering te bewerkstelligen.

Beoogd effect

Met de “Fietscultuur Bergeijk” willen we dat de fiets het meest geschikte vervoersmiddel wordt voor de korte en middellange afstand. Fietsen zit verweven in het DNA van de ‘Bergeijkse’ mens. Met de “Fietscultuur Bergeijk” willen we dat nog verder versterken. De fietscultuur richt zich niet alleen op mobiliteitstransitie, maar ook op een gezondere leefomgeving, meer bewegen, betere gezondheid, welzijn en duurzaamheid.

Inleiding:

De op ons afkomende mobiliteitstransitie gaat uit van het “STOMP” principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service en als laatste de Privé auto) waarbij brede welvaart van belang is. Het “STOMP” principe gaat uit van mobiliteit in de breedste zin van het woord met als eerste inzet op voetgangers en als laatste de personenauto.

Binnen de gemeente Bergeijk werken we ook op deze werkwijze:

- Stappen (voetgangers):
Een goede in veilige inrichting voor onze voetgangers realiseren we door werk-met-werk te maken binnen onze BORA (herinrichtings)projecten.
- Trappen (fietsers):
Als gemeente Bergeijk werken we al jaren lang aan onze fietsambitie waarbij we flink investeren in het realiseren van fietsverbindingen.
- Openbaar vervoer:
Op Kempenniveau werken we nauw samen op het gebied van openbaar vervoer. In 2024 doen we een onderzoek naar (H)OV de Kempen, welke we de komende jaren zullen gebruiken om lobby te voeren richting de Provincie.
- Mobility As A Service (MAAS):
Slimme mobiliteitsoplossingen zijn steeds meer in ontwikkeling. Een concreet voorbeeld hiervan is het pilot project ‘Ff-kes meerijden’ in de Kempen. Een vervoersconcept om te kijken of de liftgedachte aanslaat in de Kempen en of een verdere uitrol wenselijk is.
- Privé auto:
Met de realisatie van de N69 (Westparallel) en Diepveldenweg is de infra voor personenauto’s goed op orde in de gemeente Bergeijk. We blijven altijd kritisch nadenken over nieuwe infra voor personenauto’s.

Voor gemeente Bergeijk liggen de meeste kansen op het thema Fiets. Hierin hebben we met name aan de infrastructurele kant al veel gerealiseerd. Na de realisatie van alle goede en comfortabele fietsverbindingen, is het ook van belang dat deze op een goede en veilige manier worden gebruikt.

Argumenten

1.1 De Fietscultuur Bergeijk past binnen de ambities van de gemeenteraad.

Fietsmobiliteit draagt bij aan duurzaamheid, leefomgeving, verkeersveiligheid en gezondheid. Een groene en gezonde leefomgeving is een speerpunt in Bergeijk.

1.2 De Fietscultuur Bergeijk past binnen de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040.

In de Regionale Mobiliteitsvisie MRE, welke door uw gemeenteraad is vastgesteld op 2 juli 2024 is de regionale visie omgeschreven. Deze gaat uit van een mobiliteitstransitie rekening houdend met brede welvaart waarbij uitgegaan wordt van het STOMP principe. De Fietscultuur Bergeijk zet de fiets op 1 wat past binnen de regionale mobiliteitsvisie.

1.3 De Fietscultuur Bergeijk past binnen de Gemeentelijke Visie Mobiliteit.

In de Gemeentelijke Visie Mobiliteit welke door uw gemeenteraad is vastgesteld op 29 september 2022 streven we voor de gemeente Bergeijk ook naar een mobiliteitstransitie waarbij gedragsverandering, duurzaamheid en vitaliteit centraal staan. Daarnaast zetten we met de Bergeijkse Fietsambitie al jaren in op de realisatie van goede en comfortabele directe fietsverbindingen. De Bergeijkse Fietscultuur sluit aan en versterkt deze visie.

1.4 De Fietscultuur Bergeijk is veel breder dan enkel de Bergeijkse Fietsambitie.

De fietsambitie richt zich op fysieke voorzieningen zoals (snel)fietspaden. Veel nieuwe verbindingen zijn gerealiseerd en bestaande fietspaden zijn verbeterd. Om de fiets het vanzelfsprekende vervoermiddel te maken, is een cultuur- en gedragsverandering nodig. Met de Fietscultuur zorgen we naast cultuur- gedragsverandering ook voor het beter benutten van ons fietsnetwerk en dus het beter laten slagen van onze fietsambitie.

2.1 Fietsen zit al verweven in het DNA van de 'Bergeijkse' mens.

Groot Bergeijk en fietsen gaan al jarenlang samen hand in hand. Hoewel de auto op dit moment nog het eerste vervoersmiddel is voor middellange afstanden, staat Bergeijk wel bekend als fietsgemeente. Gemeente Bergeijk heeft een actief fietsleven met meerdere wielerverenigingen en een eigen fietskroonbaan in Luyksgestel. Elke kern heeft haar eigen kermisronde waarin het wielrennen centraal staat. Er zijn vele grote sporttalenten groot gebracht. De fietssport zit al jarenlang bij de Bergeijkenaar in de genen. Met de Fietscultuur Bergeijk willen we dat nog verder versterken.

3.1 In 2025 bepalen we samen met uw raad de omvang van de Fietscultuur Bergeijk.

In 2025 wordt een raadsvoorstel aan uw gemeenteraad voorgelegd over de breedte en reikwijdte van de ambitie op fietscultuur. Daarbij wordt een voorstel gedaan voor structurele middelen. Bijvoorbeeld een percentage van de investeringen in fysieke voorzieningen (fietsambitie) te investeren in bewustwording en gedragsverandering in de fietscultuur.

Kantttekeningen

Geen.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

In de huidige begroting investeren we al jarenlang in de fiets:

- Voor het beeldmerk en de 'kapstok' Fietscultuur Bergeijk en nieuwe initiatieven is voor 2025 € 25.000 opgenomen in de perspectievennota.
- Voor Programmalijs Fiets- en verkeerseducatie is jaarlijks al circa € 45.000 opgenomen onder Taakveld 2: Verkeer en Vervoer.
- Voor programmalijs Fietsambitie is de komende jaren gemiddeld 2,3 miljoen opgenomen voor nieuwe fietspaden en rehabilitatie van bestaande fietspaden.

In 2025 wordt een raadsvoorstel opgesteld voor de gemeenteraad over de breedte en reikwijdte van de ambitie op de fietscultuur. Ook wordt daarbij een voorstel gedaan voor structurele middelen. Bijvoorbeeld een percentage van de investeringen in fysieke voorzieningen (fietsambitie) te investeren in bewustwording en gedragsverandering in de fietscultuur.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie

Nadat uw gemeenteraad de Fietscultuur Bergeijk heeft vastgesteld gaat het college verder in gesprek over de invulling van de Fietscultuur Bergeijk. We willen de pers nadrukkelijk laten aanhaken bij dit onderwerp zodat vanaf het begin de Fietscultuur Bergeijk breed wordt gecommuniceerd. In het voorjaar van 2025 willen wij met u tijdens een raadsinformatieavond in gesprek over de breedte en reikwijdte van de Fietscultuur Bergeijk. Daarnaast zullen wij ook partners als: Dorps- en kernraden, Veilig Verkeer Nederland Groot Bergeijk, De fietsersbond afdeling Bergeijk, Visit Bergeijk bijpraten en op de hoogte brengen. Op deze manier kunnen deze partijen ook aanhaken bij de Fietscultuur Bergeijk.

Uitvoering

Nadat uw gemeenteraad de Fietscultuur Bergeijk heeft vastgesteld, werken we voor de komende jaren de Fietscultuur en de programmalijnen nader uit. In 2025 willen we met onze partners een aantal koppelkansen pakken om de fietscultuur bredere aandacht te geven. Daarnaast werken we een communicatieplan uit zodat we de komende jaren de fietscultuur een goede en stabiele basis kunnen geven.

In het voorjaar van 2025 volgt een raadsvoorstel over de gewenste breedte, reikwijdte en structurele financiering. Daarna kunnen we conform de omvang die uw gemeenteraad vaststelt de Fietscultuur Bergeijk verder uitwerken.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel – Bergeijkse Fietscultuur.
2. Raadsbesluit – Bergeijkse Fietscultuur.
3. Bergeijkse Fietscultuur – Visie en Ambitie.

Advies Raadscommissie

GZ heeft in haar vergadering d.d. 05 september 2024 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 26 september 2024.

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds
Gemeentesecretaris

A. Callewaert – de Groot
Burgemeester